

HERZIENING BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED WESTERKWARTIER

HERZIENING BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED WESTERKWARTIER GEMEENTE WESTERKWARTIER

Planstatus	vastgesteld
Datum	november 2025
Plan identificatie	NL.IMRO.1969.BPBG23HERS1-VA01
Auteur(s)	Zoe Zeegers

Ordito b.v.
Postbus 94
5126 ZH
Gilze

E info@ordito.nl
T 0161 801 022
I www.ordito.nl
KVK 54811554

TOELICHTING

1.	Inleiding	2
1.1	Aanleiding en doel	2
1.2	Geldende bestemmingsplannen	3
1.3	Ligging en begrenzing plangebied	4
1.4	Opzet bestemmingsplan	4
1.5	Leeswijzer	5
2.	Beleidskaders en uitgangspunten nieuwe regeling	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Karakteristieke en beeldbepalende gebouwen	6
2.3	Vrijgekomen gebouwen	8
2.4	Ruimte-voor-Ruimte regeling	10
2.5	Afwijkingsregeling recreatiewoning	11
2.6	Karakteristieke sloten	13
2.7	Houtsingelhoofdstructuur	14
2.8	Paarden	16
2.9	Grondgebonden opstellingen zonnepanelen	17
2.10	Aanlegvergunning	19
2.11	Veiligheidszone – vervoer gevaarlijke stoffen	20
2.12	Parapluplan parkeren	20
2.13	Bos en/of natuurelementen, voedselbossen en agroforestry	21
2.14	Mestvergisting	22
2.15	Aanlegsteiger	24
2.16	Voederhagen	25
2.17	Prioriteitsbepaling	28
3.	Juridische aspecten	29
3.1	Planregels	29
4.	Uitvoerbaarheid	31
4.1	Economische uitvoerbaarheid	31
4.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	31

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht bestemmingsplannen buitengebied

Bijlage 2 Overzicht wijzigingen

Bijlage 3 Vooroverlegreacties

Bijlage 4 Reacties provincie Groningen, Waterschap Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân

Bijlage 5 Nota van Zienswijzen en ambtshalve wijzigingen

Bijlage 6 Toelichting Karakteristieke en beeldbepalende gebouwen

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

De aanleiding voor het opstellen van dit bestemmingsplan is de wens om de huidige bestemmingsplannen voor het buitengebied van de voormalige gemeenten Grootegast, Leek, Marum, Zuidhorn en een deel van Winsum te herzien en te harmoniseren. Per 1 januari 2019 zijn de vijf gemeenten gefuseerd tot de gemeente Westerkwartier.

In het buitengebied van de gemeente Westerkwartier geldt thans een groot aantal bestemmingsplannen. Elke gemeente voerde haar eigen ruimtelijk beleid. Daardoor verschillen de bestemmingsplannen van de voormalige gemeenten ten opzichte van elkaar.

Deze herziening heeft tot doel om de diverse regelingen die op dit moment gelden binnen de vijf voormalige gemeenten gelijk te trekken. Daarnaast is er op onderdelen inmiddels nieuw beleid vastgesteld, maar dat beleid heeft nog geen doorwerking gekregen in de bestemmingsplannen. Om toch medewerking te kunnen verlenen aan activiteiten die beleidsmatig akkoord zijn, moet er afgeweken worden van het bestemmingsplan. Dat brengt extra procedures en kosten met zich mee, zowel voor de gemeente als voor initiatiefnemers. Door de regels overal gelijk te stellen en door bepaalde zaken rechtstreeks toe te staan, ontstaat er meer efficiëntie bij de behandeling van verzoeken en aanvragen omgevingsvergunning.

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet verplicht de gemeente om voor 2032 alle regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen of het gebruik daarvan regelen, op te nemen in één omgevingsplan. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal er dus een ruimere heroverweging en harmonisatie plaatsvinden van de regels uit de bestemmingsplannen en de verordeningen die regels stellen voor de fysieke leefomgeving.

Omdat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet alle bestaande bestemmingsplannen samen fungeren als tijdelijk omgevingsplan, zal het niet meer mogelijk zijn om nog herzieningen op onderdelen door te voeren. Alleen de bestemmingsplannen die in procedure gebracht zijn vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet mogen nog afgerond worden en die gaan dan deel uitmaken van het tijdelijke omgevingsplan.

In de Omgevingswet is bepaald dat regels niet mogen bestaan in zowel het tijdelijke deel als het permanente deel van het omgevingsplan (artikel 22.6, 1e lid, Omgevingswet). Dit is gedaan omdat -in tegenstelling tot de huidige bestemmingsplannen- bij het vaststellen van nieuwe regels in het (permanente deel van het) omgevingsplan, niet automatisch de oude regels van de voormalige bestemmingsplannen in het tijdelijke deel vervallen. Voor een aanpassing van de regels over toegelaten activiteiten zullen dan (mede voor de goede raadpleegbaarheid) alle gebruiksregels, die horen bij bijvoorbeeld de bestemming 'Wonen' overgebracht moeten worden naar het permanente deel van het omgevingsplan, anders blijven regels op twee plekken staan.

Het is dus ook om technische redenen handig dat de herziening op onderdelen van bestemmingen door actualisatie en harmonisatie van bestaande regels (en het stellen van nieuwe regels) nog gedaan wordt vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

In dit voorliggend plan wordt in ieder geval ingegaan op de volgende regelingen:

1. Karakteristieke en beeldbepalende gebouwen;
2. Vrijgekomen gebouwen;
3. Ruimte-voor-ruimte regeling;
4. Afwijkingsregeling recreatiewoning;
5. Karakteristieke sloten;
6. Houtsingelhoofdstructuur;
7. Paarden;
8. Grondgebonden opstellingen zonnepanelen;
9. Aanlegvergunning;
10. Veiligheidszone – vervoer gevaarlijke stoffen;
11. Parapluplan parkeren;
12. Bos en/of natuurelementen, voedselbossen en agroforestry;
13. Mestvergisting;
14. Voederhagen;
15. Prioriteitsbepaling.

Voorliggend plan voorziet in de herziening en harmonisatie van de bestemmingsplannen in het buitengebied en een passend planologisch kader voor de genoemde onderwerpen.

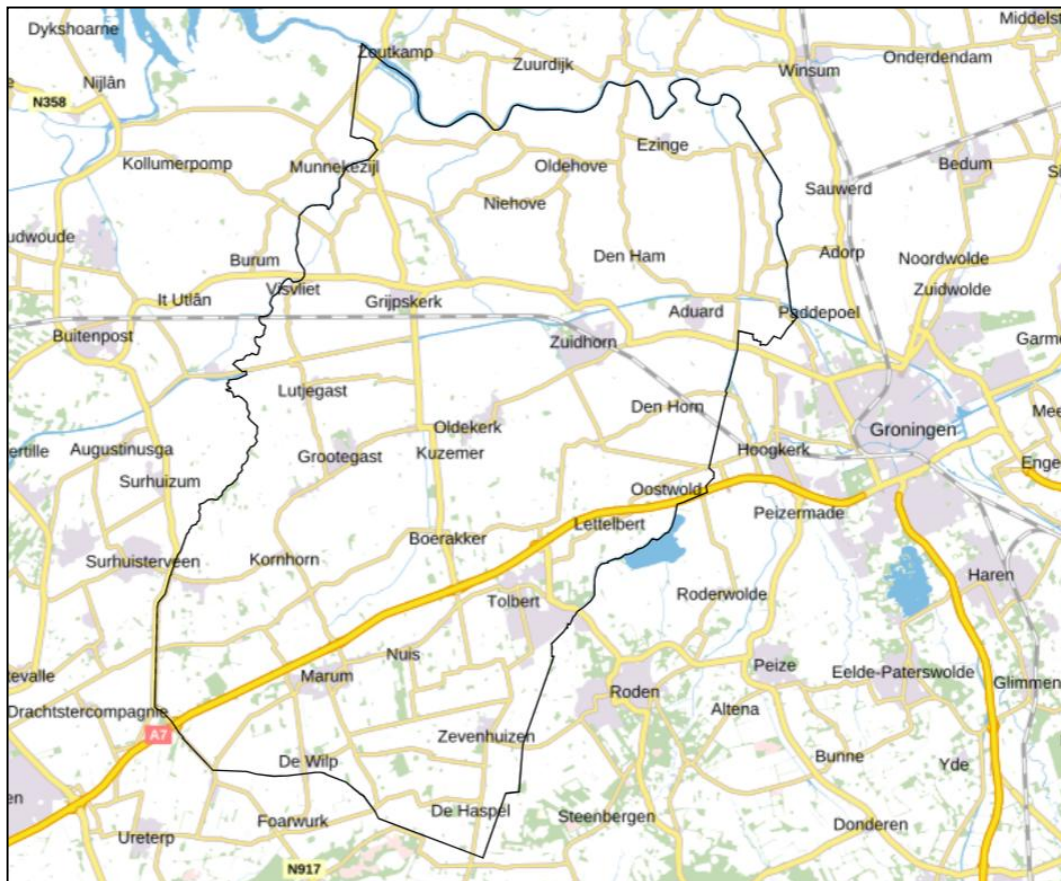
1.2 Geldende bestemmingsplannen

De juridisch-planologische toevoeging of verandering van de bestaande regelingen vindt plaats door herziening van bijna alle geldende bestemmingsplannen voor het buitengebied in de fusiegemeenten.

Als bijlage 1 bij de toelichting is een lijst opgenomen van alle bestemmingsplannen die van kracht zijn bij de vaststelling van dit bestemmingsplan.

1.3 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied betreft het buitengebied van de voormalige gemeenten Grootegast, Leek, Marum, Zuidhorn en een deel van Winsum.

Plangebied

Het plangebied ligt in het (zuid)westen van de provincie Groningen en grenst aan diverse (herindelings)gemeenten: Het Hogeland (voormalige gemeenten De Marne, Winsum, Bedum en Eemsmond) en Groningen (voormalige gemeenten Groningen, Ten Boer en Haren). De gemeente Westerkwartier ligt daarbij op de grens met de provincies Friesland en Drenthe en grenst derhalve tevens aan de gemeenten Achtkarspelen, Noardeast-Fryslân (voormalige gemeenten Dantumadiel, Kollumerland, Ferwerderadiel en Dongeradeel), Smallingerland en Opsterland en in het zuidoosten aan de Drentse gemeente Noordenveld.

1.4 Opzet bestemmingsplan

Dit bestemmingsplan betreft een herziening van de vigerende bestemmingsplannen voor het buitengebied. Dit betreft een bijzondere variant op een regulier bestemmingsplan. Dit plan komt als het ware 'boven' de geldende onderliggende bestemmingsplannen te liggen. De opzet van de herziening is zodanig dat alle 'onderliggende' bestemmingen van kracht blijven. Met uitzondering van een aantal voormalige agrarische bedrijfslocaties, waarbij wordt teruggevallen op het bestemmingsplan 'Marum Buitengebied' uit 1996 naar aanleiding van een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak in 2012.

De wijziging betreft de herziening en harmonisatie van de regels van deze bestemmingen. Daarnaast worden een aantal onderwerpen aangevuld/vervangen naar aanleiding van vernieuwde beleidskaders.

Hiertoe zijn de regels uit de vigerende bestemmingsplannen Buitengebied in hoofdlijnen overgenomen. Waarbij met name is aangesloten bij de meeste recente bestemmingsplannen voor het buitengebied, namelijk van de voormalige gemeenten Zuidhorn en Leek.

Als bijlage 2 bij de toelichting is een overzicht opgenomen van de inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de voorheen geldende bestemmingsplannen. De nota van zienswijze en ambtshalve wijzigingen werkt aanvullend op bijlage 2.

De verbeelding bevat naast de plancontour, die het gehele plangebied omvat, slechts enkele bestemmingen. Deze bestemmingen geven de verandering op de verbeelding weer ten opzichte van de vigerende bestemmingsplannen Buitengebied.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt per onderwerp het beleidskader gegeven en worden de uitgangspunten van de nieuwe regeling toegelicht. Hoofdstuk 3 geeft de juridische aspecten van het plangebied weer. Afgesloten wordt met hoofdstuk 4 waarin de uitvoerbaarheid ter sprake komt.

2. BELEIDSKADERS EN UITGANGSPUNTEN NIEUWE REGELING

2.1 Inleiding

Voor de volgende onderwerpen zijn in dit plan vernieuwde regelingen opgenomen.

- Karakteristieke en beeldbepalende gebouwen;
- Vrijgekomen gebouwen;
- Ruimte-voor-Ruimte regeling;
- Afwijkingsregeling recreatiewoning;
- Karakteristieke sloten;
- Houtsingelhoofdstructuur;
- Paarden;
- Grondgebonden opstellingen zonnepanelen;
- Aanlegvergunning;
- Veiligheidszone – Vervoer gevaarlijke stoffen;
- Parapluplan parkeren;
- Bos en/of natuurelementen, voedselbossen en agroforestry;
- Mestvergisting;
- Voederhagen;
- Prioriteitsbepaling.

In bovenstaande volgorde worden in dit hoofdstuk de regelingen toegelicht. Eerst wordt gekeken naar het actuele beleid om vervolgens de nieuwe planologische regeling toe te lichten.

Beleid

Het ruimtelijk beleid is door de Provincie Groningen vastgelegd in de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie wordt al het ruimtelijk beleid gebundeld in één document. Tegelijk met de Omgevingsvisie is ook de Omgevingsverordening provincie Groningen vastgesteld. Beide documenten hebben inmiddels diverse wijzigingen ondergaan. In dit plan is getoetst aan de geconsolideerde versie van 15 november 2022 van beide documenten die op www.ruimtelijkeplannen.nl bekend zijn gemaakt.

De provinciale belangen uit de visie zijn in de Omgevingsverordening vertaald in bindende regels die bij ruimtelijke plannen en ontwikkelingen in acht dienen te worden genomen. Deze zogenoemde instructieregels hebben tot doel dat de gemeenteraad de opgenomen voorwaarden betreft bij de vaststelling van een bestemmingsplan.

2.2 Karakteristieke en beeldbepalende gebouwen

Omgevingsverordening Groningen

Artikel 2.9.1 Bescherming beeldbepalende en/of karakteristieke bebouwing

De identiteit van de omgeving wordt mede bepaald door de daarin aanwezige bebouwing. Voor de visuele belevingswaarde zijn niet alleen monumenten en karakteristieke gebouwen (gebouwen die onderdeel zijn van het cultuurhistorisch erfgoed vanwege hun cultuurhistorische waarde, architectonische- en/of kunsthistorische waarde, situationele en/of ensemblewaarde, gaafheid en/of herkenbaarheid of zeldzaamheid) van belang, maar ook bebouwing die, ofschoon op zich niet karakteristiek, door streekgebonden ruimtelijk relevante kenmerken een bijdrage aan het landschapsbeeld levert.

Bij ruimtelijk relevante kenmerken van gebouwen dient gedacht te worden aan zaken als de oppervlakte van het gebouw, situering, oriëntatie, dakhelling, nokrichting en bouwhoogte.

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient in de toelichting op het bestemmingsplan een verantwoording te worden opgenomen over de wijze waarop rekening is gehouden met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden. In aanvulling daarop is het van belang dat in bestemmingsplannen regels worden gesteld ter bescherming van karakteristieke gebouwen. In de Omgevingsverordening is ten aanzien van beeldbepalende en/of karakteristieke gebouwen het volgende opgenomen:

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het aardbevingsgebied en een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het buitengebied gelegen buiten het aardbevingsgebied, stelt regels ter bescherming van de hoofdvorm van de karakteristieke en beeldbepalende gebouwen.
2. De in het eerste lid bedoelde regels bevatten in ieder geval een verbod om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning een karakteristiek gebouw geheel of gedeeltelijk te slopen.
3. Het in het tweede lid bedoelde vergunningstelsel bevat in ieder geval een toetsingscriterium op grond waarvan een omgevingsvergunning niet kan worden verleend zonder dat is onderzocht of zinvol hergebruik van het gebouw overeenkomstig de geldende bestemming of een andere, uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening, passende functie objectief gezien mogelijk is al dan niet na het treffen van voorzieningen aan het gebouw.
4. Het tweede lid is niet van toepassing voor zover het sloop betreft:
 - a. ten behoeve van gewoon onderhoud en herstel;
 - b. van in pandige delen van een gebouw;
 - c. ten behoeve van het uitvoeren van destructief onderzoek;
 - d. die noodzakelijk is ter voorkoming van instortingsgevaar en daarbij sprake is van een acute bedreiging van de veiligheid van personen of beschadiging van omliggende bebouwing en andere maatregelen het instortingsgevaar niet kunnen voorkomen; of
 - e. van gebouwen die op grond van de Erfgoedwet of gemeentelijke erfgoedverordening zijn beschermd.

Planologische regeling

In de voormalige gemeenten Grootegast, Leek en Zuidhorn zijn in de afgelopen jaren de karakteristieke objecten en beeldbepalende panden geïnventariseerd. Ook de karakteristieke objecten in het buitengebied van de voormalige gemeente Marum en het buitengebied Winsum (gebied Middag) zijn geïnventariseerd in het kader van het bestemmingsplan 'Karakteristieke objecten gemeente Westerkwartier'.

De waardering van alle panden in de gehele gemeente Westerkwartier zijn weergegeven in één overzicht, welke als bijlage 1 is opgenomen bij de regels. De bijbehorende uitleg is opgenomen als bijlage 6 bij de toelichting.

In de planregels van de vigerende plannen is voor dergelijke karakteristieke objecten en beeldbepalende panden reeds de aanduiding ‘karakteristiek’, ‘specifieke bouwaanduiding – beeldbepalend/ ‘specifieke vorm van waarden – beeldbepalend’ of de dubbelbestemming ‘Waarde – Karakteristiek object’ opgenomen. Ter plaatse van deze aanduidingen en dubbelbestemming gelden nadere regels. Deze regels verschillen echter per voormalige gemeente en wijken af van het provinciale beleid.

In onderhavig plan worden de regelingen van de voormalige gemeenten op elkaar afgestemd. Alle beeldbepalende en karakteristieke gebouwen en objecten zijn mede bestemd voor het behoud van de cultuurhistorische, architectuurhistorische, stedenbouwkundig ensemble-, authenticiteits- en/of zeldzaamheidswaarden van karakteristieke objecten.

In afwijking van het bepaalde in de andere daar voorkomende bestemming(en) geldt voor het bouwen van de (hoofd)gebouwen, zoals opgenomen in bijlage 1 bij de regels, dat uitsluitend gebouwen mogen worden gebouwd met behoud van de cultuurhistorische, architectuurhistorische, stedenbouwkundig ensemble-, authenticiteits- en/of zeldzaamheidswaarden waarbij geldt dat de oppervlakte, goothoogte, bouwhoogte, nokrichting, dakhelling en gevelindeling in stand worden gehouden, voor zover deze kenmerken karakteristiek zijn volgens de in de bijlage opgenomen karakteristieke objecten. Bijlage 6 bij de toelichting vormt daarbij de neerslag van de inventarisatie en waardering van de karakteristieke/beeldbepalende bouwwerken.

2.3 Vrijgekomen gebouwen

Omgevingsverordening Groningen

Artikel 2.13.2 Gebruik vrijgekomen gebouwen in het buitengebied

Door verschillende oorzaken verliezen (agrarische) bedrijfsgebouwen in het buitengebied hun oorspronkelijke functie. Het beleid is erop gericht om vrijgekomen gebouwen in het buitengebied (gebouwen die blijvend zijn of die worden onttrokken aan het gebruik waarvoor deze oorspronkelijk zijn opgericht en/of zijn bestemd, zoals bijvoorbeeld voormalige agrarische bedrijfsgebouwen) zoveel mogelijk te behouden door het bieden van mogelijkheden voor passend hergebruik. Dergelijke gebouwen hebben namelijk in het algemeen specifieke ruimtelijke kenmerken die de identiteit van het landschap mede bepalen. Nieuwe functies (bijvoorbeeld wonen of lichte bedrijvigheid) in deze gebouwen kunnen bijdragen aan de leefbaarheid en de economie van het platteland, aan het behoud van het cultureel erfgoed en aan de kwaliteit van het landschap. Ook kan daarmee kapitaalvernietiging worden voorkomen.

Nieuwe woonfuncties zijn alleen toegestaan in het hoofdgebouw en in andere gebouwen voorzover het gaat om een karakteristiek of beeldbepalend gebouw dat door verbouw en gebruik ten behoeve van een woonfunctie behouden kan blijven. Het bestemmen van een vrijgekomen gebouw in het buitengebied voor woondoeleinden moet, als de woningvoorraad daardoor met meer dan een woning kan toenemen, passen in de regionale woonvisie.

Artikel 2.13.3 Bouw- en verbouwmogelijkheden vrijgekomen gebouwen in het buitengebied

Daarnaast is in de Omgevingsverordening Groningen opgenomen dat het vergroten van vrijgekomen gebouwen en het oprichten van nieuwe gebouwen, anders dan vervangende nieuwbouw, in beginsel niet is toegestaan. 'In beginsel', want voor een nieuwe gebruiksfunctie en daarmee in veel gevallen het behoud van de bebouwing kan het soms nodig zijn om hier enige concessies in te doen.

De uitbreidings- dan wel nieuwbouwmogelijkheid die – via bijvoorbeeld een afwijkingsregeling – kan worden geboden, dient bepaald te worden met behulp van toepassing van de maatwerkmethode. Een uitzondering hierop geldt als de uitbreidings- en nieuwbouwmogelijkheden niet verder gaan dan 20% van de oppervlakte van de ten tijde van de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening aanwezige bebouwing. Voorwaarde is wel is dat de ruimtelijk relevante kenmerken van bestaande en nieuwe gebouwen passen in het aanwezige bebouwingsbeeld.

Planologische regeling

De provinciale regeling ten aanzien van vrijkomende gebouwen in het buitengebied is onder andere doorvertaald in de voorwaarden behorende bij diverse wijzigingsbevoegdheden.

Voor het toevoegen van nieuwe woonfuncties in het buitengebied is een algemene afwijkingsmogelijkheid opgenomen ten behoeve van wonen ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek', 'specifieke vorm van waarde – beeldbepalend' of 'specifieke vorm van wonen – vrijkomende bebouwing buitengebied', danwel de dubbelbestemming 'Waarde – Karakteristiek object', door een of meer andere huishoudens, indien het toevoegen van woningen past in de Woonvisie Westerkwartier.

Ten aanzien van het wijzigen van vrijkomende gebouwen in het buitengebied is in veel (agrarische) bedrijfsbestemmingen een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de bestemming te wijzigen in de bestemmingen 'Wonen' en de aansluitende gebiedsbestemming(en), indien het bedrijf is of wordt beëindigd, dan wel geen sprake meer is van een reële bedrijfsvoering. Voor toepassing van de wijzigingsbevoegdheid naar 'Wonen' gelden de volgende aanvullende voorwaarden:

- a. *de woonfunctie mag uitsluitend worden uitgeoefend:*
 1. *in de voormalige bedrijfswoning en in een aan de voormalige bedrijfswoning aangebouwde voormalige bedrijfsruimte;*
 2. *in een bij het hoofdgebouw behorend gebouw dat als 'karakteristiek' is aangeduid;*
 3. *in een bij het hoofdgebouw behorend gebouw dat als 'beeldbepalend' is aangeduid; mits het toevoegen van nieuwe woningen past in de 'Woonvisie gemeente Westerkwartier 2020-2025'. Indien voornoemde regeling wordt gewijzigd, met die wijziging rekening wordt gehouden;*
- b. *geen afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van het betrokken erf;*
- c. *bedrijfsactiviteiten beperkt blijven tot activiteiten die naar aard en omvang ruimtelijk, milieutechnisch en verkeerskundig inpasbaar zijn;*
- d. *de mogelijkheid van opslag van materialen en goederen op het erf worden beperkt;*
- e. *de mogelijkheid voor het uitoefenen van detailhandel wordt beperkt;*
- f. *na toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid zijn de regels van 'Wonen' van toepassing, wordt de aanduiding 'vrijkomende bebouwing buitengebied' aan het bestemmingsvlak toegekend en zijn de regels van artikel 85.8 van toepassing.*

Na toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid zijn de regels van 'Wonen' van toepassing, wordt de aanduiding 'vrijkomende bebouwing buitengebied' aan het bestemmingsvlak toegekend en zijn de regels van artikel 85.8 van toepassing. In artikel 85.8 is een algemene bouwregel opgenomen, welke regelt dat gebouwen met de aanduiding 'vrijgekomen bebouwing buitengebied' niet mogen worden vergroot. Daarnaast mogen er geen nieuwe gebouwen worden opgericht, anders dan vervangende nieuwbouw.

Vervolgens kunnen burgemeester en wethouders middels een algemene afwijkingsbevoegdheid in artikel 88.1.8 afwijken van de bouwregels ten behoeve van het vergroten van vrijgekomen gebouwen.

2.4 Ruimte-voor-Ruimte regeling

Omgevingsverordening Groningen

Artikel 2.13.4 Ruimte-voor-Ruimte-regeling

De ruimte-voor-ruimte regeling heeft tot doel de identiteit en de kwaliteit van het buitengebied te verbeteren. Zo zijn de regels in het eerste lid bedoeld voor vervanging van woningen (zoals voormalige bedrijfswoningen bij een agrarisch bedrijf) die redelijkerwijs niet meer voor bewoning geschikt te maken zijn, zodat verkrotting kan worden voorkomen. Aangezien er geen woning aan de voorraad wordt toegevoegd, hoeft hier in de regionale woonvisie geen rekening mee te worden gehouden.

Dit is anders voor de regels onder b. Daarbij kan een woning worden gebouwd 'in ruil' voor de afbraak – en het wegbestemmen – van onbruikbare, niet-waardevolle bebouwing die in het buitengebied is vrijgekomen, en waarbij de afbraak kan worden gefinancierd door de mogelijkheid tot het bouwen van één of meer zogenaamde "compensatiewoningen" op de saneringslocatie.

Het resultaat van toepassing van de ruimte-voor-ruimte-regeling – waarbij advies dient te worden ingewonnen bij een onafhankelijk of een door de gemeente aangestelde deskundige - zal in elk geval een duidelijke verbetering van de ruimtelijke kwaliteit moeten zijn.

Planologische regeling

De Ruimte-voor-Ruimte regeling uit de Omgevingsverordening is doorvertaald in een algemene wijzigingsbevoegdheid:

Burgemeester en wethouders kunnen het bestemmingsplan wijzigen ten behoeve van:

- a. *de mogelijkheid om een nieuwe woning te bouwen op een perceel waarop reeds een woning aanwezig is, mits:*
 1. *de nieuwe woning de woning vervangt die vanwege de bouwkundige staat, oppervlakte of inwendige vorm niet geschikt is of redelijkerwijs niet geschikt kan worden gemaakt voor een wijze van gebruik die voldoet aan de geldende bouwkundige voorschriften of aan hedendaagse eisen op het gebied van wooncomfort;*
 2. *de bestaande woning wordt gesloopt alsmede de bijbehorende bouwwerken voor zover deze in visueel landschappelijk opzicht niet bij de nieuwe woning passen;*
 3. *de ruimtelijk relevante kenmerken van de nieuwe bebouwing, zoals onder meer bepaald wordt door de schaal en maat, en de erfinrichting, passen in het voor het betrokken gebied kenmerkende landschaps- en bebouwingsbeeld;*
 4. *over de ruimtelijke inpassing van de nieuwe bebouwing advies wordt ingewonnen bij een onafhankelijke- of een bij de gemeente werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;*

- b. de mogelijkheid om:
1. één woning te bouwen ter compensatie van de afbraak van 750 m² voor hergebruik niet geschikt of geschikt te maken niet karakteristieke of beeldbepalende bebouwing; of
 2. twee woningen op te richten ter compensatie van de afbraak van 2000 m² voor hergebruik niet geschikt of geschikt te maken niet karakteristieke of beeldbepalende bebouwing; of
 3. drie woningen op te richten ter compensatie van de afbraak van 3750 m² voor hergebruik niet geschikt of geschikt te maken niet karakteristieke of beeldbepalende bebouwing.

Mits:

1. het toevoegen van nieuwe woningen past in de 'Woonvisie gemeente Westerkwartier 2020-2025'. Indien voornoemde regeling wordt gewijzigd, met die wijziging rekening wordt gehouden;
2. de nieuw te bouwen woning of woningen wordt/worden gebouwd op het perceel waar de bebouwing wordt gesloopt, tenzij gemotiveerd wordt dat het bouwen van (een) woning(en) op deze locatie uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening niet aanvaardbaar is in welk geval op een andere locatie (een) woning(en) mag/mogen worden gebouwd;
3. de ruimtelijke kwaliteit door de sloop en vervangende nieuwbouw verbetert;
4. de ruimtelijk relevante kenmerken van de nieuwe bebouwing, zoals onder meer bepaald wordt door de schaal en maat, en de erfinrichting, passen in het voor het betrokken gebied kenmerkende landschaps- en bebouwingsbeeld;
5. in het geval een nieuw te bouwen woning wordt gebouwd op het perceel waar de bebouwing wordt gesloopt, de maatwerkmethode wordt toegepast onder begeleiding van een onafhankelijke of bij de gemeente werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
6. in het geval een nieuw te bouwen woning wordt gebouwd op een andere locatie dan op het perceel waar de bebouwing wordt gesloopt, de maatwerkmethode wordt toegepast onder begeleiding van een bij provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
7. de betreffende gronden niet zijn gelegen binnen de op kaart 6 van de Omgevingsverordening Groningen aangegeven 'NNN-natuurgebieden', 'NNN-beheergebieden', 'NNN-beheer aanpassingsgebied', 'NNN-natuur aanpassingsgebied', het 'Zoekgebied robuuste verbindingzone' of de 'bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland'.

Na toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid zijn de regels van 'Wonen' van toepassing.

2.5 Afwijkingsregeling recreatiewoning

Omgevingsvisie Groningen

Over recreatie en toerisme is in het algemeen het volgende opgenomen:

Recreatieve en toeristische ontwikkelingen vereisen een zorgvuldig ontwerp en inpassing in het landschap. Verstening en verdichting van het open landschap moet hierbij worden voorkomen. Daarom bieden we ruimte aan de uitbreiding van:

- Kampeerterreinen;
- Recreatiewoningen.

Daarnaast investeren we in goede routestructuren en in de kwaliteit van:

- Recreatieve routenetwerken;
- Wandel- en fietspaden en bijbehorende voorzieningen;
- Het basistoervaartnet;
- Dagrecreatieve terreinen.

In de visie wordt daarnaast ingegaan op recreatiewoningen. Hierover is het volgende opgenomen: Wij bieden ruimte voor verdere ontwikkeling van de mogelijkheden voor recreatieve overnachtingsmogelijkheden. Gemeenten kunnen zelf beslissen of zij aan vrijgekomen bebouwing de functie recreatiewoning toekennen. Gemeenten kunnen (omvangrijke) uitbreiding van bestaande en vestiging van nieuwe recreatiebungalowparken mogelijk maken, mits zij hierbij de maatwerkmethode hanteren.

Omgevingsverordening Groningen

In de Omgevingsverordening zijn voornamelijk regelingen opgenomen voor kampeerterreinen en bungalowparken. Verder staat in artikel 2.33 dat een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het buitengebied niet mag voorzien in de mogelijkheid van permanente bewoning van recreatiewoningen, recreatiechalets en stacaravans.

Visie recreatie en toerisme

In 2019 is de nieuwe gemeente Westerkwartier ontstaan uit een samenvoeging van de voormalige gemeenten Zuidhorn, Leek, Marum, Grootegast en een deel van Winsum. In 2007 hebben de voormalige gemeenten Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn samen een beleidskader recreatie en toerisme opgesteld. Hierin werden de ambities en potenties van het Westerkwartier neergezet. Toerisme heeft de afgelopen jaren een enorme groei doorgemaakt. Dit roept naast kansen ook uitdagingen op, want hoe bewaak je de balans tussen een prettige leefomgeving voor eigen inwoners en pluk je de vruchten van recreatie en toerisme.

In het coalitieakkoord wordt de sector recreatie en toerisme als belangrijke én kansrijke pijler voor de economie van Westerkwartier benoemd. Voorstaand is als aanleiding gezien, om samen met ondernemers en inwoners een visie op recreatie en toerisme te ontwikkelen die een koers uitzet voor de toekomst.

Er zijn voldoende kansen om toerisme en recreatie nóg meer een sector van betekenis te laten zijn voor het Westerkwartier, maar er is ook nog veel werk aan de winkel om onze ambities te realiseren. Daarom gaat de gemeente de komende jaren werken aan de volgende speerpunten.

1. Profileren & informatievoorziening op orde brengen.
2. Samenwerken & samenhang: parels rijgen.
3. Aantrekkelijk en beleefbaar aanbod.
4. Kennisdeling & professionaliseren.

Planologische regeling

In alle voormalige gemeenten wordt reeds het een en ander geregeld ten aanzien van recreatie en toerisme. In onderhavig plan worden deze regelingen geharmoniseerd; onder andere de begripsbepalingen en gebruiksmogelijkheden worden gelijkgetrokken.

Ten aanzien van een bed & breakfast is daarbij gekozen voor het rechtstreeks toestaan van de (bedrijfs)woning of plattelandswoning en/of daarbij behorende bijgebouwen ten behoeve van een bed & breakfast met maximaal 2 kamers tot een oppervlakte van niet meer 30% van het bestaande vloeroppervlak van de gebouwen op het perceel met een maximum van 50 m². Burgemeester en wethouders kunnen eventueel afwijken van het voorstaande.

ten behoeve van het gebruiken van de bedrijfswoning of een plattelandswoning ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - plattelandswoning' en/of de daarbij behorende bijgebouwen voor een bed & breakfast groter dan 50 m², mits:

1. *de bedrijfsvloeroppervlakte ten behoeve van een bed & breakfast maximaal 30% van het bestaande vloeroppervlakte van de gebouwen op het perceel bedraagt met een maximum van 250 m²*
2. *het parkeren van de gasten van de bed & breakfast op eigen erf plaatsvindt;*
3. *geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de verkeersveiligheid en de bebouwings- en gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.*

Daarnaast is in de algemene gebruiksregels opgenomen dat het gebruiken of laten gebruiken van recreatiewoningen, groepsaccommodaties, boerderijkamers, chalets, stacaravans, trekkershutten, toercaravans, vouwwagens, campers, tenten, huifkarren en andere recreatieobjecten voor permanente bewoning niet is toegestaan. Ook het gebruiken of laten gebruiken van vrijstaande bijgebouwen voor bewoning is niet toegestaan.

2.6 Karakteristieke sloten

Omgevingsverordening Groningen

Afdeling 2.24 Nationaal landschap Middag-Humsterland

In artikel 2.49 van de Omgevingsverordening Groningen zijn regels opgenomen voor bestemmingsplannen die van toepassing zijn in de Nationale Landschappen Middag - Humsterland. Nationale landschappen zijn gebieden met een unieke combinatie van natuur, cultuur en geschiedenis en de provincie Groningen heeft er - net zoals de andere provincies - voor gekozen om het voormalige rijksbeleid voor de Nationale landschappen te continueren.

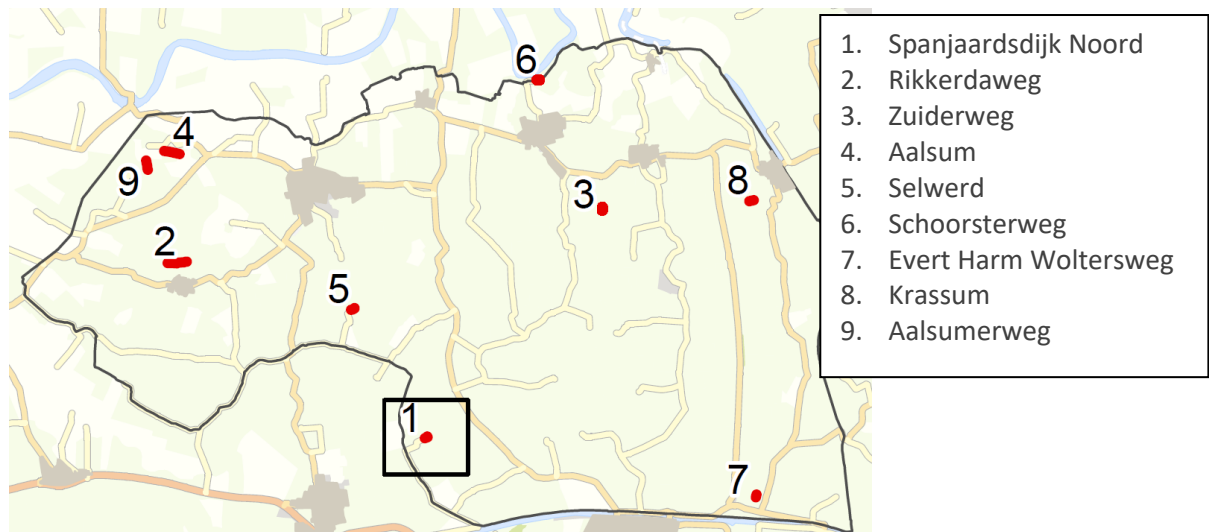
Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op kaart 7 van de Omgevingsverordening provincie Groningen (POV) aangegeven karakteristieke sloten Middag-Humsterland, voorziet in een verbod op het verleggen en dempen van deze sloten en op het wijzigen van het profiel van die watergangen.

Ter bescherming van deze karakteristieke sloten is in het vigerende bestemmingsplan ter plaatse van Middag-Humsterland de bestemming 'Water – Karakteristieke sloot' opgenomen.

Planologische regeling

Om de bescherming van de sloten (beter) te effectueren is er in overleg met de provincie de afspraak gemaakt om het slotencasco 2-jaarlijks te monitoren en waar nodig te handhaven. Deze 2-jaarlijkse monitoring wordt gezamenlijk met de provincie uitgevoerd, waarbij het onderdeel handhaving (wettelijk) bij de gemeente ligt. Hierbij is ervoor gekozen om als basis een 0-meting uit te voeren.

Uit deze 0-meting is gebleken dat voor een negental gedempte sloten het om moverende redenen niet opportuun wordt geacht om alsnog tot handhaving over te gaan. Op onderstaand kaartje zijn deze sloten weergegeven.

Te vervallen sloten

De redenen zijn:

- De sloten waren voor de inwerkingtreding van de beschermende regels binnen POV reeds gedempt (2009);
- Er is tot slootdemping overgegaan na toestemming Waterschap (basis: Keur). Er zijn sinds enkele jaren heldere afspraken gemaakt tussen gemeente en Waterschap over afstemming, om te voorkomen dat ieder vanuit eigen regelgeving vergunning verleend zonder de andere partij hiervan vooraf in kennis te stellen.
- Foutieve aanname dat sloot karakteristiek is. Door de regels in het onderhavige plan scherper te formuleren (aanscherping begrip 'karakteristieke sloot') wordt voorkomen dat dit tot een precedent kan leiden.
- Demping van sloten door natuurherstel.

Deze 0-meting (basis frequente 2-jaarlijkse monitoring casco) is voor advies voorgelegd aan de Gebiedsraad Middag Humsterland. Op 14 september 2021 heeft de Gebiedsraad hierover een positief advies uitgebracht.

Op 2 februari 2022 is door Provinciale Staten van de provincie Groningen besloten om de uitkomsten van voornoemde 0-meting in de POV 2016 in regels (artikel 2.49.3) en kaart 7 (bijlage POV) op te nemen. Onderhavig plan voorziet erin dat dit nu één op één een juridische vertaling krijgt in het plan.

2.7 Houtsingelhoofdstructuur

Houtsingelhoofdstructuur Zuidelijk Westerkwartier

Artikel 2.55.1 Houtsingelgebied Zuidelijk Westerkwartier

Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op de op kaart 7 aangegeven houtsingelgebied Zuidelijk Westerkwartier bevat regels gericht op bescherming van de herkenbare verkaveling en de houtsingels. Ook bevat het in elk geval een verbod op het kappen of rooien van houtsingels, als dat niet gebeurt voor normaal onderhoud.

De gemeente Westerkwartier wil de kwaliteiten en identiteit van het singellandschap van het Zuidelijk Westerkwartier veiligstellen en ontwikkelen

Spelregels Houtsingel Hoofdstructuur Zuidelijk Westerkwartier

De gemeente Westerkwartier heeft de spelregels rondom de Houtsingel Hoofdstructuur zuidelijk Westerkwartier recent geactualiseerd. De spelregels zijn geactualiseerd waardoor ze eenvoudiger toepasbaar en handhaafbaar zijn. De kaart Houtsingels (bijlage 2 bij de regels) met daarop de begrenzing van de Houtsingel Hoofdstructuur Zuidelijk Westerkwartier blijft ongewijzigd.

De spelregels beschermen de herkenbare verkaveling en de houtsingels in het Zuidelijk Westerkwartier. De huidige singelkwantiteit (lengte, oppervlakte) ofwel het areaal blijft voor het gehele Zuidelijk Westerkwartier minstens op gelijk peil ten opzichte van de inventarisatie in 2000. De kwaliteit van de houtsingels en van het landschap wordt in stand gehouden en waar mogelijk verbeterd.

We hanteren hierbij 10 uitgangspunten:

1. De spelregels zijn van toepassing op alle houtsingels in het Zuidelijk Westerkwartier;
2. Extra beschermde houtsingels en houtsingelreservaten zijn planologisch vastgelegd;
3. De verschijningsvorm van de houtsingel is inclusief bodem, (wal)lichaam en watergang;
4. Alle verschijningsvormen kennen een structuuropbouw van boom-, struik- en kruidlaag;
5. 100% compensatieplicht voor iedere verdwenen m2 houtsingel;
6. Voor een dwarssingel wordt altijd een dwarssingel gecompenseerd;
7. Coupures zijn functioneel, ook hiervoor geldt compensatieplicht;
8. Bij regulier beheer lopen stobben weer uit & blijven beeldbepalende bomen staan;
9. Belang en draagvlak moet aangetoond zijn;
10. Landschappelijke karakteristieken maken deel uit van de beoordeling.

De spelregels stellen voorwaarden aan activiteiten zoals het rooien, compensatie, herplant, coupures. Voor alle houtsingels in het gebied geldt een verbod op rooien, of ze nu deel uitmaken van een grotere structuur of min of meer los in het landschap staan. Er is altijd een omgevingsvergunning nodig als houtsingels moeten wijken voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij geldt ook altijd een herplantplicht.

Een deel van de houtsingels is planologisch beschermd doordat ze zijn opgenomen op de verbeelding met de aanduiding 'houtsingel', of 'houtsingelreservaat'.

De spelregels en de kaart vormen het toetsingskader voor kapaanvragen.

De singelkwaliteit (o.a. mate van kroonsluiting, structuur, ondergroei, leeftijd) is in een streefbeeld vertaald. Door middel van de sortimentskeuze en de breedte van de nieuwe singels wordt gestreefd om de singelkwaliteit te verbeteren.

Planologische regelgeving

In de huidige bestemmingsplannen geldt de verbodsbepaling voor het kappen van houtsingels alleen voor houtsingels die zijn aangeduid op de verbeelding. De niet aangeduide houtsingels zijn beschermd op grond van de ‘Algemene plaatselijke verordening gemeente Westerkwartier 2021’. Middels onderhavig plan zijn alle houtsingels beschermd, met én zonder aanduiding. Deze aanpassing is geen verzwarende maatregel ten opzichte van de huidige regeling, omdat er nu voor de niet aangeduide houtsingels teruggevallen wordt op de ‘Algemene plaatselijke verordening gemeente Westerkwartier 2021’. Middels onderhavige plan willen we ervoor zorgen dat de ‘Spelregels houtsingel hoofdstructuur Zuidelijk Westerkwartier’ volledig en correct zijn opgenomen in het bestemmingsplan en de ‘Algemene plaatselijke verordening gemeente Westerkwartier 2021’.

In de algemene aanduidingsregels is opgenomen dat ter plaatse van de aanduiding ‘houtsingel’ de gronden mede bestemd zijn voor het behoud, het herstel en de ontwikkeling van houtsingels.

Het (gedeeltelijk) rooien van deze aangeduide singels is als strijdig gebruik aangemerkt. Voor de niet aangeduide houtsingels geldt deze verbodsbepaling niet. Alle houtsingels zijn opgenomen op de ‘Kaart houtsingels’ welke als bijlage 2 aan de regels is toegevoegd. Voor de niet op de verbeelding aangeduide houtsingels geldt dat in de gebiedsbestemming is opgenomen dat voor het aanleggen, kappen of (gedeeltelijk) rooien van houtsingels een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden nodig is. Bij de aanleg, kap en/of het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels zijn de Spelregels Houtsingelhoofdstructuur van toepassing, bijlage 4 van de regels.

2.8 Paarden

Westerkwartier Paardenkwartier ‘een aantrekkelijk hippisch vestigingsklimaat’

Het Westerkwartier vormt het hart van Noord-Nederland en is voorbestemd als florerende paardenregio. Naast de centrale ligging kenmerkt het gebied zich door een uitgestrekt en afwisselend landschap. In deze “Tuin van Groningen” maken paarden onderdeel uit van een rijke en blijvende historie. Het doorontwikkelen tot een regio waar de paarden(sport)sector groeit en floreert.

De voornaamste uitgangspunten zijn:

1. Westerkwartier heeft een aantrekkelijk hippisch vestigingsklimaat waar de regio van profiteert en dat de regio versterkt.
2. Er zijn volop kansen om nog verder door te ontwikkelen tot het Paardenkwartier van het Noorden.
3. Actief blijven sturen op de vastgelegde speerpunten, te weten:
 - Kennisuitwisseling tussen hippische ondernemers;
 - Promotie van het hippisch Westerkwartier;
 - Ontwikkeling van ruiter- en menroutes en toerisme;
 - Realisatie opleidingscentrum voor de paardensector;
 - Verbetering vestigingsklimaat voor hippische ondernemers.
4. Om de paardensector in al haar facetten in de regio te kunnen versterken zijn met name de economische spin-off, inpassing in het landschap en talentontwikkeling van belang. Vandaar dat de ontwikkelingen worden ondergebracht in de perspectieven economie, ruimte, landschap en sport & onderwijs.

Planologische regeling

Alle fusiegemeenten bieden ruimte voor paarden, denk aan zaken als paardenbakken, paardenhouderijen en maneges, maar het is niet overal hetzelfde geregeld. In onderhavig plan wordt de regelgeving ten aanzien van paarden, en alles wat daarmee te maken heeft, gelijkgetrokken.

Zo is opgenomen dat per (agrarisch) bouwperceel niet meer dan één hobbymatige paardenbak en/of andere aan de paardensport gerelateerde voorzieningen voor eigen gebruik, zoals longeercirkels, paddocks en stap- en trainingsmolens, zijn toegestaan met een gezamenlijke oppervlakte van ten hoogste 800 m², waarvoor geldt dat de afstand tot de woning van derden niet minder dan 25 meter mag bedragen. De bouwhoogte van omheiningen bij paardenbakken en andere aan de paardensport gerelateerde voorzieningen mag daarbij niet meer dan 1,80 m bedragen.

Een paddock betreft daarbij een omheind terrein met een andere ondergrond dan gras, waar één of meerdere paarden/pony's ter ontspanning en naar eigen inzicht vrij kunnen bewegen. Niet bedoeld voor het africhten en/of trainen van paarden/pony's. Terwijl een paardenbak juist bedoeld is voor het africhten en/of trainen en berijden van paarden/pony's en/of anderszins beoefenen van de paardensport. Een stap- en trainingsmolen betreft een ruimte (eventueel overdekt) in de vorm van een cirkel, waar meerdere paarden/pony's tegelijk kunnen stappen, draven of galopperen door middel van aansturing via een computergestuurde bedieningskast.

2.9 Grondgebonden opstellingen zonnepanelen

Duurzaamheidsbeleid 2020-2025

Duurzaamheid is één van de speerpunten van de gemeente Westerkwartier. En niet alleen binnen de gemeente Westerkwartier. Nationaal en internationaal dringt meer en meer het besef door dat we met zijn allen stevig aan de slag moeten met ons klimaat. Niets doen is geen optie.

De CO₂-uitstoot zal drastisch moeten worden beperkt. Nederland blijft wat dat betreft achter ten opzichte van de andere westerse landen. Onze opgave voor de naaste toekomst is daarom aanzienlijk. Uitstel is geen optie meer. En de opgaven zijn divers.

We moeten op weg naar een toekomst waarbij we geen fossiele brandstoffen meer gebruiken en van het aardgas af gaan. Dat alleen al is misschien wel de grootste opgave waarmee we sinds de wederopbouw te maken hebben gehad. We werken hier als gemeente niet alleen aan.

In de eerste plaats moeten we dit samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties doen. Wij willen ervoor zorgen dat iedereen zijn bijdrage kan gaan leveren. Wat we van elkaar mogen verwachten en hoe we dat gaan doen? Daarover gaat het voorliggend rapport voornamelijk. Daarnaast werken we samen met de andere Groningse gemeenten, de provincie Groningen, waterschappen en de beheerders van het elektriciteitsnetwerk. Samen met hen stellen we een Regionale Energiestrategie (RES) Groningen op. Op basis hiervan gaan we in onze gemeente tot 2030 vijf keer zoveel duurzame elektriciteit produceren. Om dit te bereiken gaan we samen werken met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Ons duurzaamheidsbeleid gaat niet alleen over isoleren van woningen en op een andere manier elektriciteit en warmte opwekken. Het gaat ook over het anders produceren in onze voedselketens en om afvalstoffen te gebruiken als grondstoffen.

Planologische regelgeving

De gemeente Westerkwartier wenst, op basis van de Visie Hernieuwbare Energie en de provinciale omgevingsverordening, laagdrempelig ruimte te bieden voor de realisatie van grondgebonden opstellingen van zonnepanelen in het buitengebied. Mits de natuurlijke en landschappelijke waarden van de (aangrenzende) gronden in acht worden genomen.

Hiertoe is onderhavig plan als algemene afwijkingsregel opgenomen dat:

Grondgebonden opstellingen van zonnepanelen

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van de bestemmingsregels ten behoeve van grondgebonden opstellingen van zonnepanelen, mits:

- a. Plaatsing op het dak niet mogelijk is;
- b. De zonnepanelen op het achtererf binnen het bouwperceel worden geplaatst;
- c. De zonnepanelen, wanneer er geen ruimte is binnen het bouwperceel op het achtererf, direct aansluitend achter de voorgevelrooilijn van het bouwperceel worden geplaatst;
- d. De opstelling onderdeel is van een woonerf of daar direct op aansluit en een maximale omvang van 150 m² heeft;
- e. De opstelling onderdeel is van een (agrarisch) bedrijfsperceel of daar direct op aansluit en een maximale omvang van 0,5 ha heeft;
- f. De opstelling uitsluitend bedoeld is voor het eigen stroomgebruik;
- g. De bouwhoogte niet meer bedraagt dan 1,8 meter op zij- en achtererf;
- h. Het perceel geen natuurfunctie vervult op grond van het gemeentelijk bestemmingsplan;
- i. Het perceel niet is gelegen binnen de in de provinciale omgevingsverordening aangegeven 'NNN-beheergebieden', 'NNN-natuurgebieden', 'NNN-beheer aanpassingsgebied', 'NNN-natuuraanpassingsgebied', het 'zoekgebied robuuste verbindingzone' of de 'bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland';
- j. De situering van de zonnepanelen geen onevenredige afbreuk doet aan de natuurlijke en landschappelijke waarden van de (aangrenzende) gronden;
- k. Voldaan wordt aan de volgende beeldkwaliteitseisen:
 1. Er wordt één type zonnepanelen en plaatsingssysteem toegepast;
 2. De zonnepanelen worden in één hoofdrichting geplaatst;
 3. De opstelling heeft een duidelijke en eenvoudige vorm, zoals een vierkant of rechthoek, of een vorm die de landschappelijke verkaveling volgt;
 4. Het zonnepaneel, inclusief frame, donker van kleur zijn (blauw/zwart/antraciet).

Van onmogelijkheden bij het plaatsen op het dak (punt 1), kan sprake zijn bij een rietendak, een monumentaal pand, wanneer de constructie van het dak de zonnepanelen niet kan dragen, de richting van het dak, er hoge bomen aanwezig zijn die het zonlicht beperken en de verzekering zonnepanelen op het dak verbiedt. Er zal gemotiveerd aangetoond moeten worden dat plaatsing op het dak niet mogelijk is. De punten 2 t/m 4 zijn opgesteld met het oog op het principe van 'bebouwingsconcentratie'.

De voorwaarden onder 5 'De opstelling onderdeel is van een (agrarisch) bedrijfsperceel of daar direct op aansluit en een maximale omvang van 0,5 ha heeft' volgt uit de Visie Hernieuwbare energie. En punt 8 en 9 volgen uit de Provinciale Omgevingsverordening. Punt 10 komt voort vanuit stedenbouwkundig oogpunt.

2.10 Aanlegvergunning

De voormalige gemeenten werkten met een zogenaamde 'Tabel Omgevingsvergunningplichtige werken en werkzaamheden'. In deze tabel zijn werken of werkzaamheden opgenomen waarvoor het uitvoeren of het laten uitvoeren daarvan verboden is zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (omgevingsvergunning).

Planologische regelgeving

In de loop der jaren is gebleken dat deze tabel een aantal onjuistheden bevat. Daarnaast wijkt de tabel per fusiegemeente ietwat af. Derhalve heeft de gemeente Westerkwartier ervoor gekozen om een algemene omschrijving van de werkzaamheden die vergunningsplichtig zijn, op te nemen per bestemming. Ter plaatse van de bestemming 'Agrarisch' is bijvoorbeeld opgenomen:

- a. *het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:*
 - *het aanleggen van grondwallen/aarden wallen;*
 - *het dempen van kleine geïsoleerde wateren (o.a. dobben, pingo's);*
 - *het aanbrengen van oppervlakteverharding meer dan 200 m²; en het vergroten van bestaande oppervlakte verharding tot meer dan 200 m²;*
 - *het aanleggen of verwijderen van ondergrondse leidingen;*
 - *het aanleggen van (dag)recreatieve voorzieningen, zoals wandel- en fietspaden, picknickplaatsen en parkeervoorzieningen;*
 - *het aanleggen of (gedeeltelijk) rooien van singels en lijnvormige houtopstanden uitgezonderd erfbeplanting;*
 - *het aanleggen of (gedeeltelijk) rooien van houtsingels binnen de begrenzing zoals is aangeduid op de kaart in Bijlage 2;*
 - *het kappen, dunnen of afzetten van beeldbepalende bomen;*
 - *het aanleggen van wegbegeleidende hoogopgaande beplanting in het dijken- en wierdenlandschap aangeduid op de kaart in bijlage 3*
 - *het aanleggen van voederhagen.*
- b. *de onder 1 bedoelde vergunning is niet vereist indien het werken en/of werkzaamheden betreft die het normale onderhoud en/of normale exploitatie betreffen;*
- c. *voor zover voor meerdere werken en/of werkzaamheden vergunningen worden gevraagd en deze in één inrichtingsplan zijn ondergebracht, wordt dit plan in zijn geheel in de beoordeling betrokken;*
- d. *de onder 1 bedoelde vergunning mag geen onevenredige afbreuk doen aan de aan de gronden toegekende, te behouden en/of te beschermen waarden;*
- e. *bij het aanleggen en/of (gedeeltelijk) rooien van houtsingels zijn de Spelregels Houtsingelhoofdstructuur onverkort van toepassing zoals opgenomen in Bijlage 4. Indien voornoemde regeling wordt gewijzigd, met die wijziging rekening wordt gehouden;*
- f. *bij het kappen, dunnen of afzetten van beeldbepalende bomen zijn de Spelregels Houtsingelhoofdstructuur onverkort van toepassing zoals opgenomen in Bijlage 4. Indien voornoemde regeling wordt gewijzigd, met die wijziging rekening wordt gehouden;*
- g. *bij het aanleggen van voederhagen zijn de volgende voorwaarden van toepassing:*
- h. *er mag per saldo geen afbreuk worden gedaan aan de bestaande natuur- en landschapswaarden. Dit is ter beoordeling van een bij een door de gemeente aangestelde deskundige op het gebied van landschap;*
- i. *de aanleg past in een op basis van landschap, bodem en water als leidend principe vastgestelde gemeentelijke structuurvisie;*
- j. *er dient een historische analyse en landschappelijke analyse te worden ingediend door de initiatiefnemer en akkoord worden bevonden door een bij de gemeente aangestelde deskundige op het gebied van landschap;*
- k. *over de landschappelijke aanvaardbaarheid en de wijze van inpassing van de voederhaag advies wordt ingewonnen bij een door de gemeente aangestelde deskundige op het gebied van landschap en de nakoming van eventueel te stellen voorwaarden aan de landschappelijk inpassing worden geborgd in de voorwaarde bij de omgevingsvergunning.*

De aanlegvergunningentabel uit de vigerende bestemmingsplannen verdwijnt. De aanlegvergunning wordt voortaan per bestemming opgenomen/geregeld.

2.11 Veiligheidszone – vervoer gevaarlijke stoffen

Afdeling 2.9 Provinciaal basisnet Groningen

Deze regels zijn gebaseerd op het ontwikkelde ‘Provinciaal basisnet Groningen’ voor transportroutes van gevaarlijke stoffen ‘Uitwerkingsnota van Veilig op weg, veiligheid rondom de weg’. Daarbij is aangesloten bij landelijke inzichten over autonome groei en zijn keuzes gemaakt om de in de provincie Groningen relatief veilige situatie rondom transportassen te behouden zonder dat het vestigingsklimaat voor bedrijven die grote transportstromen van gevaarlijke stoffen genereren in de Eemshaven en het chemiepark Delfzijl hieronder lijdt.

Dit houdt onder meer in dat ten behoeve van ruimtelijke plannen rondom provinciale wegen er voor het plaatsgebonden risico (PR) geen berekening meer hoeft te worden gemaakt, nu de in dit artikel bedoelde zonering sowieso in acht dient te worden genomen.

De regels in dit artikel zijn aanvullend op de regels in artikel 4 van het Besluit externe veiligheid transportroutes.

De in de artikelen genoemde zones worden als volgt bepaald:

- Veiligheidszone 1 provinciale wegen: deze zone wordt gemeten vanaf het midden van de buitenste wegkanten.
- Veiligheidszone 2 invloedsgebied provinciaal basisnet Groningen: wordt gemeten vanaf de buitenrand van de transportroute.
- Veiligheidszone 3 transport: deze zone is bepaald op 30 meter gemeten vanaf de buitenste wegkanten van de wegen vanaf de buitenste spoorstaven van de spoorbundel voor het doorgaand verkeer.

Planologische regelgeving

In onderhavig plan worden de zones langs provinciale transportroutes (veiligheidszone 3) beschermd middels de aanduiding ‘veiligheidszone – vervoer gevaarlijke stoffen’.

De voor 'veiligheidszone - vervoer gevaarlijke stoffen' aangeduide gronden zijn mede bestemd voor het tegengaan van:

- a. de bouw van nieuwe objecten ten behoeve van minder tot niet zelfredzame personen; en*
- b. het gebruik van bestaande objecten ten behoeve van minder tot niet zelfredzame personen*

2.12 Parapluplan parkeren

De gemeente Westerkwartier beschikt over een gemeentelijk parkeernormenbeleid die is opgenomen in het bestemmingsplan ‘Parapluplan Parkeren Westerkwartier’. Daaraan verbonden is de beleidsnotitie ‘Parkeernormen gemeente Westerkwartier’. Het doel van dit beleid is te zorgen voor een toetsingskader om te bepalen of er sprake is van voldoende parkeergelegenheid bij nieuwbouwplannen, verbouwplannen en functiewijzigingen. Naast regels rondom parkeren kent het beleid ook regels rondom laden en lossen bij een bouwwerk of onbebouwd terrein. Het beleid is in 2023 vastgesteld en moet nog verwerkt worden in de bestemmingsplannen voor het buitengebied. In de huidige plannen is geen regeling rondom parkeren en laden en lossen opgenomen.

Planologische regelgeving

In het bestemmingsplan zal bij de ‘Overige regels’ de volgende bepaling worden opgenomen:

Voldoende parkeergelegenheid

- a. *een bouwwerk, waarvan een behoefte aan parkeergelegenheid wordt verwacht, kan niet worden gebouwd of gebruikt wanneer op het bouwperceel of in de omgeving daarvan niet in voldoende parkeergelegenheid is voorzien en in stand wordt gehouden.*
- b. *bij een omgevingsvergunning wordt beoordeeld of sprake is van voldoende parkeergelegenheid aan de hand van de beleidsregels 'parkeernormen gemeente Westerkwartier' zoals opgenomen in bijlage 20. Indien gedurende de planperiode de voornoemde beleidsregels worden gewijzigd, met die wijziging rekening wordt gehouden;*
- c. *bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in sub a en worden toegestaan dat in minder dan voldoende parkeergelegenheid wordt voorzien, indien aangetoond wordt dat de parkeerdruk niet toeneemt en geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de bereikbaarheid.*

Laden en lossen

- a. *indien het beoogde gebruik van een bouwwerk aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen, wordt een omgevingsvergunning voor het bouwen uitsluitend verleend indien aan of in dat bouwwerk dan wel op het onbebouwde terrein bij het bouwwerk wordt voorzien in de laad- en losruimte. Deze regel geldt niet:*
 1. *voor bestaand gebruik, waarbij de herbouw van een bouwwerk zonder functiewijziging wordt beschouwd als bestaand gebruik;*
 2. *voor zover op andere wijze in de nodige laad- of losruimte wordt voorzien.*
- b. *bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in sub a en worden toegestaan dat in minder dan voldoende laad- en losgelegenheid wordt voorzien, indien aangetoond wordt dat de parkeerdruk niet toeneemt en geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de bereikbaarheid.*

2.13 Bos en/of natuurelementen, voedselbossen en agroforestry

De gemeente Westerkwartier wil in bepaalde bestemmingen, onder voorwaarden, bos en/of natuurelementen, voedselbossen en agroforestry toestaan.

Bij agroforestry, oftewel boslandbouw, worden bomen en struiken aangeplant als onderdeel van het landbouwsysteem. Hierbij worden de teelt van hout, biomassa, fruit of noten gecombineerd met akkerbouw of (pluim)veeteelt op éénzelfde perceel. Het doel is om te komen tot een positieve wisselwerking tussen de landbouw- en bosbouwcomponent. Beplantingsvormen in agroforestrysystemen bestaan hoofdzakelijk uit boomweides, houtwallen en houtsingels.

Planologische regelgeving

Binnen de bestemmingen ‘Agrarisch’, ‘Agrarisch – 1’ en ‘Agrarisch met waarden – Natuur’ wordt Agroforestry middels een afwijkingsbevoegdheid mogelijk gemaakt. De volgende afwijkingsbevoegdheid is opgenomen:

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde in:

- a. *Artikel 14.1 ten behoeve van bos en/of natuurelementen, voedselbossen en agroforestry, mits:*
 1. *per saldo geen afbreuk wordt gedaan aan de bestaande natuur- en landschapswaarden;*
 2. *de aanleg past in een - op basis van landschap, bodem en water als leidend principe vastgestelde gemeentelijke structuurvisie;*
 3. *er een historische analyse en landschappelijke analyse wordt ingediend en akkoord wordt bevonden; en*
 4. *de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van landschapsarchitectuur;*

5. *de aanleg van bos en/of natuurelementen, voedselbossen en agroforestry is niet mogelijk voor zover het gronden betreffen rondom wierden, essen en esgehuchten of grootschalig open gebieden als aangegeven op kaart 7 en in de artikelen 2.51, 2.52.1, 2.52.2 en 2.53.2. van de provinciale omgevingsverordening;*

Een historische en landschappelijke analyse is een analyse waarin de kenmerken van een het betreffende gebied worden gespecificeerd. Denk aan een korte beschrijving van de ontstaansgeschiedenis van het landschap en de daarin kenmerkende beplanting, verkaveling, functies (wonen, landbouw e.d.), natuurwaarden (flora en fauna) en type grond of bodemsamenstelling. Cultuurhistorie en landschappelijke kwaliteiten zijn namelijk een belangrijk uitgangspunt voor het ontwerp en de aanleg van een nieuw landschapselement.

Voor bos en/of natuurelementen geldt specifiek nog dat zij passen bij de aard en schaal van het gebied. En voor een voedselbos geldt nog specifiek dat het voedselbos kwaliteit aan het landschap moet toevoegen.

Wij zien hiervoor goede kansen in het meer besloten houtsingellandschap. Met name in open gebieden kan een goede inpassing van opgaande begroeiing lastiger zijn, maar ook hier zijn wellicht landschapselementen waarbij toch op een goede manier kan worden aangesloten, zoals bijvoorbeeld bij (voormalige) agrarische erven.

Kaarten van waardevolle landschapselementen zoals slootpatronen, houtsingels, etc. kunnen hierbij structuur bieden. Te denken valt aan documenten zoals de Omgevingsvisie Westerkwartier (gebiedskompas), provinciale kaarten met landschapskenmerken (Geoportaal provincie Groningen) en websites zoals Topotijdreis.

2.14 Mestvergisting

Omgevingsverordening provincie Groningen

Artikel 2.43 Biomassavergistingsinstallaties en mestvergistingsinstallaties

1. Een bestemmingsplan bevat geen regels op grond waarvan een installatie voor biomassa- of mestvergisting kan worden opgericht anders dan:
 - a. op een bedrijventerrein;
 - b. binnen een door Gedeputeerde Staten aangewezen gebied.
2. In afwijking van het eerste lid kan een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een agrarisch bouwperceel voorzien in de bouw van een mestvergistingsinstallatie, op voorwaarde dat daarbij sprake is van een bedrijfseigen activiteit.
3. Uit de toelichting op een bestemmingsplan dat voorziet in een biomassa- of een mestvergistingsinstallatie moet blijken dat omwonenden van deze installatie geen overlast door geur, geluid of verkeersbewegingen zullen ondervinden.

Planologische regeling

De regeling van de provincie Groningen ten aanzien van mestvergistingsinstallaties is niet correct opgenomen in de geldende bestemmingsplannen voor het buitengebied van de voormalige gemeenten Grootegast, Leek, Marum, Winsum en Zuidhorn. In alle bestemmingsplannen is mogelijk gemaakt dat eigen geproduceerde en covergiste mest ook op gronden van derden mag worden gebruikt. Dit is in strijd met de provinciale omgevingsverordening.

In de geldende bestemmingsplannen van de voormalige gemeenten Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn is een co-mestvergistingsinstallatie met een afwijking toegestaan. In het bestemmingsplan van de voormalige gemeente Winsum is een dergelijke installatie bij recht toegestaan, mits er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Eén van deze voorwaarden is dat wordt aangetoond dat er geen significante gevolgen zijn voor de instandhoudingsdoelstelling van Natura 2000-gebieden. Voor een mono-vergistingsinstallatie is in alle bestemmingsplannen geen regeling opgenomen.

In de nieuwe regeling wordt het beleid ten aanzien van mestvergisting gewijzigd en voor het hele buitengebied gelijk getrokken. In de regels van agrarische bedrijfsbestemmingen is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen voor een mono-vergistingsinstallatie. Een dergelijke installatie is mogelijk, mits het gaat om eigen geproduceerde mest en het restproduct (digestaat) op tot het bedrijf behorende gronden wordt gebruikt. Dergelijke installaties kunnen worden beschouwd als een bedrijfseigen(neven)activiteit. Dit is in overeenstemming met het provinciaal beleid.

Op grond van provinciaal beleid is het ook mogelijk om een mono-vergister te realiseren waarbij mest van een derde mag worden verwerkt. In dergelijke situaties moet meer dan 50% van de mest afkomstig zijn van het eigen bedrijf. Wij kiezen ervoor om dergelijke activiteiten niet met een binnenplanse afwijking mogelijk te maken, maar alleen met een buitenplanse afwijking. Dit heeft onder andere te maken met het aanvoeren van de mest (extra verkeersbewegingen) en de verwerking van het eindproduct (digestaat) dient plaats te vinden op eigen grond en mag niet worden afgevoerd naar de boer die de mest heeft aangevoerd (provinciale regelgeving). De gemeente kiest voor deze vorm van mestvergisting voor een uitgebreidere afweging.

In de regeling is opgenomen dat de verwerkingscapaciteit van een mono-vergistingsinstallatie maximaal 25.000 m³ per jaar bedraagt. Door voor deze maximale verwerkingscapaciteit te kiezen is er nog sprake van een kleinschalige mestverwerking. Voor een mono-vergistingsinstallatie van maximaal 25.000 m³ is een melding of omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit noodzakelijk. Hiervoor is de gemeente het bevoegd gezag.

Ten aanzien van mono-vergistingsinstallaties wordt de volgende afwijkingsregeling opgenomen:

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde in artikel 5.5.1 onder b en onder c ten behoeve van het vergisten van mest eventueel in combinatie met het verhandelen van de daarbij vrijkomende energie, mits:

1. *het gaat om het verwerken van eigen geproduceerde mest en de vergiste mest (digestaat) op tot het bedrijf behorende gronden wordt gebruikt;*
2. *de verwerkingscapaciteit van de installatie maximaal 25.000 m³ per jaar bedraagt;*
3. *de vergistingsinstallatie ten dienste staat van of verband houdt met de bedrijfseigen agrarische activiteiten;*
4. *de vergistingsinstallatie qua bedrijfsactiviteit ondergeschikt is aan de hoofdbedrijfsactiviteit;*
5. *de installatie wordt opgericht binnen een bouwperceel c.q. bouwvlak;*
6. *het bestemmingsvlak grenst aan de bestemming 'Agrarisch';*
7. *de infrastructuurle ontsluiting van het bouwperceel toereikend is;*
8. *de afstand vanaf het middelpunt van een gaszak waarin vergistingsgas wordt opgeslagen tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht ten minste 50 m bedraagt;*
9. *de afstand vanaf het aftappunt van een opslagtank waarin vloeibaar gemaakt vergistingsgas wordt opgeslagen tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht ten minste 50 m bedraagt;*
10. *de afstand vanaf een gaszak of een opslagtank waarin vergistingsgas wordt opgeslagen of het aftappunt van een opslagtank waarin vloeibaar gemaakt vergistingsgas wordt opgeslagen tot een locatie voor overnachting door derden en recreatief verblijf ten minste 50 m bedraagt.*

Middels de binnenplanse afwijking is het niet mogelijk om covergistingsinstallaties te realiseren. Bij dergelijke situaties wordt aan de te verwerken mest eigen of van derden afkomstige cosubstraten toegevoegd. Covergistingsinstallaties hebben een grotere impact op de fysieke leefomgeving dan monovergisters. Dit komt door het gebruik van covergistingsmaterialen. Ook kan de opslag van vergistingsmaterialen (mest en organische materialen) geurhinder geven.

Monovergisting gebeurt meestal op kleine schaal, als onderdeel van de veehouderij. Covergisting van mest kan ook een zelfstandige activiteit zijn. Voor het vergisten van dierlijke meststoffen in combinatie met afvalstoffen en voor het vergisten van dierlijke meststoffen in combinatie met plantaardig materiaal dat geen afvalstof is, is een omgevingsvergunning milieubelastende activiteit nodig.

Covergistingsinstallaties hebben een dusdanig grote ruimtelijke impact, dat hiervoor in elk concreet geval een afzonderlijke afweging moet worden gemaakt. Ook heeft de gemeenteraad een bindend adviesrecht bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit voor de productie van hernieuwbare energie.

2.15 Aanlegsteiger

In de bestemmingsplannen voor het buitengebied van de voormalige gemeenten Grootegast, Marum, Leek en Zuidhorn was een eenduidige regeling opgenomen ten aanzien van aanlegsteigers. Deze regeling hield in dat aanlegsteigers in basis niet waren toegestaan. Met een afwijking van het bestemmingsplan kon medewerking worden verleend als er aan de gestelde voorwaarden werd voldaan. De afwijking in deze bestemmingsplannen week af van de regeling die was opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied Winsum'. In Winsum was een aanlegsteiger bij recht toegestaan wanneer er aan de gestelde voorwaarden werd voldaan. Voor het bestemmingsplan "Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Westerkwartier" is ervoor gekozen om een nieuwe regeling op te nemen, gebaseerd op de regelingen uit voornoemde bestemmingsplannen.

In de nieuwe regeling is ervoor gekozen om een aanlegsteiger met een omgevingsvergunning mogelijk te maken.

Op basis hiervan worden aanlegsteigers in grotere watergangen en/of de watergangen die een belangrijke functie vervullen voor de aan- en afvoer van water op een gelijke wijze aangelegd en is er geen variatie in aanlegsteigers mogelijk.

Een aanlegsteiger mag, evenwijdig aan het water, maximaal 5 meter lang, 4 meter breed en 1,5 meter hoog zijn. Afwijkende maten, anders dan hiervoor genoemd, moeten worden beoordeeld op met name nautische gronden. Een steiger van 15 meter lang is niet noodzakelijk indien het vaarwater maximaal geschikt is voor sloepjes of kano's. Er zal daarom worden gekeken naar de verhouding tussen de geschiktheid van het vaarwater en het te gebruiken vaartuig. Dit in balans met de omgeving. Tevens mag het overig vaarverkeer geen hinder ondervinden van het bouwwerk.

Planologische regelgeving

Ten aanzien van aanlegsteigers worden de volgende regels opgenomen binnen de bestemming 'Water'.

48.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor een bouwwerk, geen gebouw zijnde, geldende volgende regels:

- a. de bouwhoogte van scheepvaarttekens, bruggen, sluizen en daarmee gelijk te stellen kunstwerken mag niet meer bedragen dan 15 m;
- b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde mag niet bedragen dan 2,5 m;
- c. de bouw van een aanlegsteiger ten behoeve van een pleziervaartuig en/of een vissteiger is niet toegestaan.

48.4 Afwijken van de bouwregels

48.4.1 Afwijking

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde in artikel 48.2.2 onder c ten behoeve van de bouw van aanlegsteigers, mits:

- a. per bouwperceel ten hoogste één steiger wordt gebouwd;
- b. de steiger evenwijdig aan de oeverlijn wordt gebouwd;
- c. de lengte van de steiger (evenwijdig aan het water) maximaal 5 meter bedraagt;
- d. de breedte van de steiger maximaal 4 meter bedraagt;
- e. de bouwhoogte van een steiger maximaal 1,5 meter bedraagt;
- f. de waterbeheerder of waterschap toestemming geeft voor de aanleg van de steiger.

2.16 Voederhagen

Vanuit de agrarische sector is er behoefte aan het planten van voederhagen, omdat deze een verrijking vormen voor het rantsoen van het vee en kunnen dienen als afrastering langs koepaden. Daarnaast versterken voederhagen het landschap. Structurerende beplanting in het open gebied zorgt voor contrastwerking, afwisseling, diepte en geleding in het landschap. Dit is een verbetering van het landschap, tast de robuustheid niet aan en versterkt de samenhang. Omdat het aanplanten van voederhagen kan rekenen op draagvlak binnen de agrarische sector heeft de gemeente Westerkwartier in samenspraak met de provincie Groningen gekeken naar de planologische mogelijkheden voor het aanplanten van voederhagen. Hiervoor is op dit moment geen regeling opgenomen in de provinciale omgevingsverordening.

Landschapsversterkend

In basis willen we medewerking verlenen aan voederhagen op agrarische gronden, zowel binnen als buiten het bouwvlak, en binnen gebiedsbestemmingen. Het is belangrijk dat voederhagen zijn gekoppeld aan bestaande landschapselementen en/of erven, zodat deze elementen versterkt worden. Voorbeelden zijn dijken en maren, door deze te koppelen aan voederhagen wordt de ecologische / groenblauwe dooradering versterkt. Voederhagen dienen niet los in het landschap te liggen.

Ze moeten bestaande landschapselementen niet overstemmen, maar dienen en benadrukken. Dat kan ook goed wanneer voederhagen als erfbeplanting / landschappelijke inpassing van erven aangebracht worden. Voederhagen bevatten soorten als meidoorn, sleedoorn, struikwilg, kamperfoelie en roos afhankelijk van de bodemsoort. Deze soorten dragen bij aan een hoge biodiversiteit op landbouwgronden. Tijdens de maatwerkmethode wordt gekeken welke soort het beste past in het aanwezige landschapstype.

Voederhagen dragen bij aan erfgoedherstel, in het geval dat cultuurhistorische elementen extra benadrukt worden met een haag. Ook historische elementen die zijn verdwenen zouden op deze manier in landschap zichtbaar kunnen worden. In sommige situaties kunnen voederhagen dienen als 'lijnen in het landschap' zoals in Bos en Hout beschreven en op de kanskaart aangegeven.

Het aanplanten van voederhagen midden in open gebied en in weidevogelgebied is niet toegestaan. Leefgebieden voor weidevogels zijn aangemerkt op de kaart behorende bij de provinciale omgevingsverordening.

Methode van beoordeling

Een voederhaag is passend binnen de bestemmingen 'Agrarisch', 'Agrarisch – 1', de agrarische bedrijfsbestemmingen en 'Agrarisch met waarden – Natuur'. Voor de aanplant van de voederhaag is een aanlegvergunning benodigd. Per gebiedsbestemming beoordeelt een landschapsdeskundige van de gemeente met de maatwerkmethode of een voederhaag al dan niet afbreuk doet aan de waarden in het bestemmingsplan. Op basis van een zorgvuldige landschappelijke afweging wordt bepaald waar een voederhaag een toevoeging is voor het landschap.

Op onderstaande tekeningen zijn voorbeelden opgenomen van hoe voederhagen (in het landschap) passend zijn.

Voederhaag grenzend aan erf of langs koepad

Voederhaag langs een dijklichaam.

Planologische regeling

In het bestemmingsplan zal in artikel 1 Begrippen het volgende begrip worden opgenomen:

Voederhaag

Vorm van Agroforestry waarbij een gemengde inheemse struweelhaag (lijnvormig landschapselement) dient als mineralenvoorziening voor het vee, schaduw, veekering, windkering, biodiversiteit of groenblauwe dooradering.

binnen de bestemmingen 'Agrarisch', 'Agrarisch – 1', de agrarische bedrijfsbestemmingen en 'Agrarisch met waarden – Natuur' wordt aan de bestemmingsomschrijving toegevoegd dat de gronden bestemd zijn voor 'voederhagen'. Daarnaast worden de vergunningsplichten van de agrarische (bedrijfs)bestemmingen aangevuld met het aanleggen van voederhagen. Ter plaatse van de bestemming 'Agrarisch' is bijvoorbeeld opgenomen:

1. *het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:*
 - *het aanleggen van grondwallen/aarden wallen;*
 - *het dempen van kleine geïsoleerde wateren (o.a. dobben, pingo's);*
 - *het aanbrengen van oppervlakteverharding meer dan 200 m²; en het vergroten van bestaande oppervlakte verharding tot meer dan 200 m²;*
 - *het aanleggen of verwijderen van ondergrondse leidingen;*
 - *het aanleggen van (dag)recreatieve voorzieningen, zoals wandel- en fietspaden, picknickplaatsen en parkeervoorzieningen;*
 - *het aanleggen of (gedeeltelijk) rooien van houtsingels binnen de begrenzing zoals is aangeduid op de kaart in Bijlage 2;*
 - *het kappen, dunnen of afzetten van beeldbepalende bomen;*
 - *het aanleggen van wegbegeleidende hoogopgaande beplanting in het dijken- en wierdenlandschap aangeduid op de kaart in bijlage 3*
 - **het aanleggen van voederhagen.**
2. *de onder 1 bedoelde vergunning is niet vereist indien het werken en/of werkzaamheden betreft die het normale onderhoud en/of normale exploitatie betreffen;*
3. *voor zover voor meerdere werken en/of werkzaamheden vergunningen worden gevraagd en deze in één inrichtingsplan zijn ondergebracht, wordt dit plan in zijn geheel in de beoordeling betrokken;*
4. *de onder 1 bedoelde vergunning mag geen onevenredige afbreuk doen aan de aan de gronden toegekende te behouden en/of te beschermen waarden;*

5. *bij het aanleggen en/of (gedeeltelijk) rooien van houtsingels zijn de Spelregels Houtsingelhoofdstructuur onverkort van toepassing zoals opgenomen in Bijlage 4. Indien voornoemde regeling wordt gewijzigd, met die wijziging rekening wordt gehouden;*
6. *bij het kappen, dunnen of afzetten van beeldbepalende bomen zijn de Spelregels Houtsingelhoofdstructuur onverkort van toepassing zoals opgenomen in Bijlage 4. Indien voornoemde regeling wordt gewijzigd, met die wijziging rekening wordt gehouden;*
7. ***bij het aanleggen van voerderhagen zijn de volgende voorwaarden van toepassing:***
 - ***er mag per saldo geen afbreuk worden gedaan aan de bestaande natuur- en landschapswaarden. Dit is ter beoordeling van een bij een door de gemeente aangestelde deskundige op het gebied van landschap;***
 - ***de aanleg past in een - op basis van landschap, bodem en water als leidend principe vastgestelde gemeentelijke structuurvisie;***
 - ***er een historische analyse en landschappelijke analyse wordt ingediend door de initiatiefnemer en akkoord wordt bevonden door een bij de gemeente aangestelde deskundige op het gebied van landschap;***
 - ***over de landschappelijke aanvaardbaarheid en de wijze van inpassing van de voederhaag advies wordt ingewonnen bij een door de gemeente aangestelde deskundige op het gebied van landschap en de nakoming van eventueel te stellen voorwaarden aan de landschappelijk inpassing worden geborgd in de voorwaarde bij de omgevingsvergunning.***

2.17 Prioriteitsbepaling

Binnen diverse dubbelbestemmingen was een voorrangsbepaling opgenomen, maar geen onderlinge prioritering wanneer op een locatie verschillende dubbelbestemmingen met een prioritering van toepassing zijn. Gekozen is om geen prioritering op te nemen in de afzonderlijke dubbelbestemmingen, maar om hiervoor in artikel 92 'Overige regels' een aparte regeling op te nemen. Deze regeling luidt als volgt:

92.3 Voorrangregels dubbelbestemmingen

In geval van strijdigheid van de regels van (met elkaar samenvallende) dubbelbestemmingen wordt de volgende voorrangsvolgorde aangehouden:

1. *Leiding - Gas;*
2. *Leiding - Ondergrondse hoogspanningsverbinding;*
3. *Leiding - Bovengrondse hoogspanningsverbinding;*
4. *Waterstaat - Waterkering;*
5. *Waarde - Archeologie 1;*
6. *Waarde - Archeologie 2;*
7. *Waarde - Archeologie 3;*
8. *Waarde - Archeologie 4;*
9. *Waarde - Archeologie 5;*
10. *Waarde - Archeologie 6.*

3. JURIDISCHE ASPECTEN

De herziening bestemmingsplan Buitengebied Westerkwartier bestaat uit:

- a. de verbeelding bevat naast de plancontour, die het gehele plangebied omvat, slechts enkele bestemmingen. Deze bestemmingen geven de verandering op de verbeelding weer ten opzichte van de vigerende bestemmingsplannen Buitengebied.
- b. de regels waarin de bestemmingen worden beschreven en waarbij per bestemming het doel wordt of de doeleinden worden genoemd.
- c. een toelichting.

Ook zijn de regels van de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen 2012 (SVBP 2012) toegepast. Met deze standaard worden de regels zodanig opgebouwd en ingericht dat bestemmingsplannen goed met elkaar kunnen worden vergeleken.

Het plan wordt in digitale vorm vastgesteld, tegelijk met een verbeelding op papier. Als de digitale en papieren verbeelding tot interpretatieverschillen leiden, is de digitale verbeelding beslissend.

3.1 Planregels

De bestemmingsregels bestaan uit de volgende vier hoofdstukken:

1. Inleidende regels;
2. Bestemmingsregels;
3. Algemene regels;
4. Overgangs- en slotregels.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

In de Inleidende regels zijn algemene artikelen opgenomen die voor het hele plan van belang zijn. In artikel 1 zijn omschrijvingen opgenomen van de in het plan voorkomende relevante begrippen. In artikel 2 is vastgelegd op welke wijze dient te worden gemeten.

Ten opzichte van de vigerende bestemmingsplannen Buitengebied zijn er enkele begrippen aangepast en toegevoegd.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

In de Bestemmingsregels zijn de bestemmingen en de gebruiks- en/of bebouwingsmogelijkheden van de betreffende gronden aangegeven.

Ten opzichte van de vigerende bestemmingsplannen Buitengebied zijn de regels herzien, geharmoniseerd en op een aantal punten aangepast/aangevuld op basis van beleidsregels. Deze aangepaste onderdelen zijn aan de hand van de desbetreffende beleidsregels in hoofdstuk 2 toegelicht.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Tot de algemene regels behoren:

- Anti-dubbelteregeling;
- Algemene bouwregels;
- Algemene gebruiksregels;
- Algemene aanduidingsregels;
- Algemene afwijkingsregels;
- Algemene wijzigingsregels;
- Overige regels;
- Algemene procedureregels

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Overgangsrecht

In het plan is het overgangsrecht conform het Bro opgenomen. De peildata voor overgangsrechtelijke situaties aangaande bouwen en gebruik liggen op het moment van inwerkingtreding van het bestemmingsplan plan.

Slotregel

In de slotregel is aangegeven onder welke benaming de regels worden aangehaald: "Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Westerkwartier".

4. UITVOERBAARHEID

4.1 Economische uitvoerbaarheid

Op grond van artikel 3.1.6 lid 1 onder f Bro dient de uitvoerbaarheid van ruimtelijke plannen te worden aangetoond. Het bestemmingsplan is opgesteld in het kader van de fusie van de gemeenten Grootegast, Leek, Marum, Zuidhorn en een deel van Winsum op 1 januari 2019. Met deze plannen worden eenduidige regelingen vastgelegd. Hierbij wordt wel ingespeeld op ontwikkelingen. Voor de ontwikkelruimte is de Grondexploitatiewet niet van toepassing.

4.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De voormalige gemeenten Grootegast, Leek, Marum, Zuidhorn en een deel van de voormalige gemeente Winsum zijn per 1 januari 2019 gefuseerd tot gemeente Westerkwartier. Het bestemmingsplan is conform artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening voorgelegd aan de gebruikelijke vooroverlegpartners, waarbij de gelegenheid is geboden om een reactie te geven op het plan. De vooroverlegreacties en de reactie de reactie van de gemeente daarop, zijn als bijlage 3 bij de toelichting opgenomen.

In bijlage 4 bij de toelichting zijn de reacties van de provincie Groningen, Waterschap Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân op het ontwerpbestemmingsplan opgenomen

Het ontwerpbestemmingsplan inclusief bijbehorende stukken heeft van 19 december 2023 tot 30 januari 2024 als ontwerp ter inzage gelegen. Gedurende de periode van terinzagelegging zijn tien zienswijzen ingediend, waarvan 1 zienswijze te laat is ingediend. In de 'Nota van zienswijzen en ambtshalve wijzigingen', welke als bijlage 5 bij de toelichting is opgenomen, zijn deze zienswijzen voorzien van een reactie en is toegelicht of de zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. Daarnaast zijn er ook ambtshalve wijzigingen opgenomen in het document.